4

ንፈተነ ዝተዳለወ ናይ ተማሃራይ ናይ ዕዮ መጽሓፍ

ዑደት ህወታውያን፣ ተኽሊ

ራብዓይ ክፍሊ

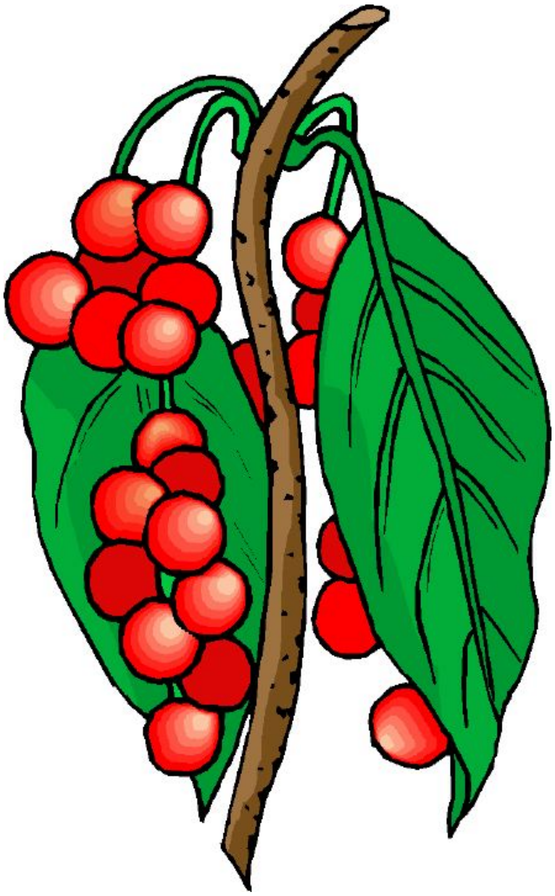

ስም . . . .

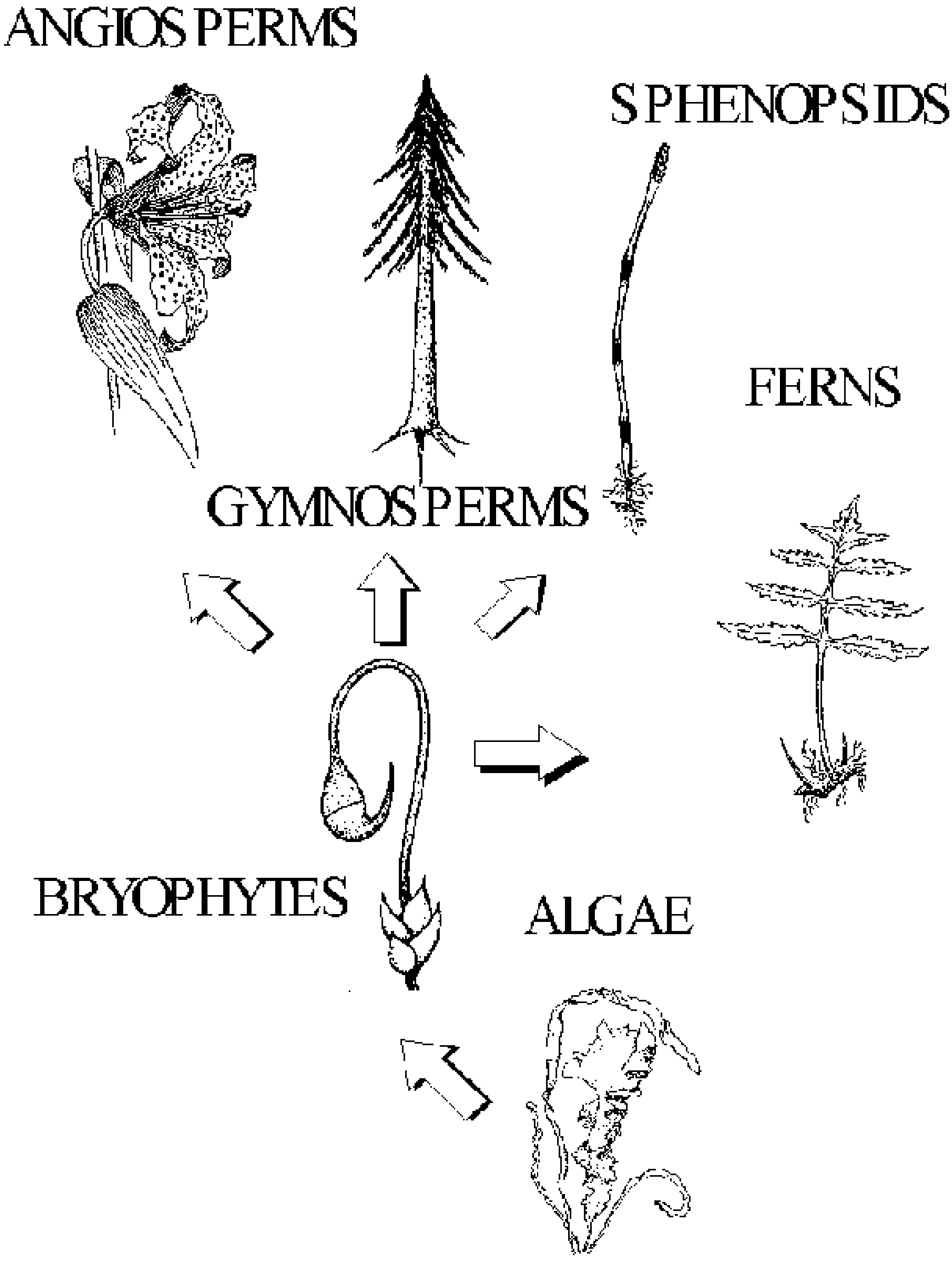
ANGIOSPERMS
SPHENOPSIDS
FERNS
GYMNOSPERMS
BRYOPHYTES
ALGAE

ዑደት ህወታውያን፣ ተኽሊ

ግድል፡ ኣብ መንጎ ዕፉንን ባልደንጋን እንታይ ፍልልይ ኣሎ?

እንትይ ዩ ትጽቢትኪ/ካ? ______________________________

መሳርሒታት፡ ን24 ሰዓት ዝተኣልከ ዘርኢ ዕፉንን ባልደንጋን፣ ትንቱራ፣ 1 ፋል ምስ ቅራፋ፣ መጉሊሒ መነጽር (ለንስ)፣ ማይክሮስኮፕ

ኣገባብ፡

ዘርኢ ዕፉን

1. መምህርካ ኣብ ፍርቂ ዝቆረጾ ዘርኢ ዕፉን ተዓዝብ፣ ነታ ሓንቲ ፍርቂ ትንቱራ ኣንጥበላ፣ ብድሕርኡ ብመጉሊሒ መነጽር ወይ ድማ ብማይክሮስኮፕ ዝተዓዘብካ/ኪዮ ሰኣል ክፍልታት ድማ ኣመልክት።
2. እቲ ናብ ጸሊም ሰማያዊ ዝቀየር ክርሲ ክኸውን ከሎ፣ ናብ ሮዛ ዝቀየር ድማ ዕሽላዊ ቆጽሊ እዩ።
3. ዕሽላዊ ቆጽሊ ረኺብካ? _______ክንደይ እዮም?__________ ኣየናይ ክፋል ዩ ቅራፍ?___________

ዘርኢ ባልደንጋ

1. መጀመርታ ነቲ ቅራፍ ኣልግስካ ነቲ ዘር ኢ ተዓዘብ።
2. ብእድካ ተጠንቂቕካ ኣብ ክልተ ምቐላ።
3. ብድሕርኡ ነታ ሓንቲ ፍርቂ ትንቱራ ኣንጥበላ፣ዝተዓዘብካ/ኪዮ ሰኣል ክፍልታት ድማ ኣመልክት።
4. ክርሲ ረኺብካ? ዕሽላዊ ቆጽሊኸ ክትረክብ ዶ ክእልካ? _____________ ክንደይ እዮም?_______ ቅራፍ ከ?____________
5. ልክዕ ከምቲ ኣብ ዘርኢ ባልደንጋ ዝገበርካዮ ንዘርኢ ዕፉን ክትከፍት ፈትን። ይካኣል ዶ?T

ዘርኢ ዕፉን	ዘርኢ ባልደንጋ

ተመሳሳሊ ስራሕ ኣብ ፋልን ጉልዕን ፈትን።.

መደምደምታ፡ እንታይ ትድምድም?

____

____

ዑደት ህወታውያን፣ ተኽሊ

Monocots

ዕፉን	ባልዶንጋ
1. ሓደ ዕሽላዊ ቆጽሊ ኣለዎ	1. ክልተ ዕሽላዊ ቆጽሊ ኣለዎ
2. ማዕረ ማዕረ ዝተሰርዐ ሱር ቆጽሊ ኣለዎ	2. ዝትጨናፈረ ሱር ቆጽሊ ኣለዎ
3. ክፍልታት ዕምባባ 3 ወይ ድማ ርባሕ ናይ 3 እዮም	3. ክፍልታት ዕምባባ 4/5 ወይ ድማ ርባሕ ናይ 4/5 እዮም

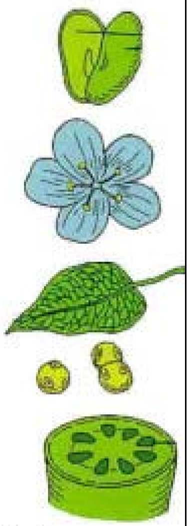

Dicots

leaf of a monocot

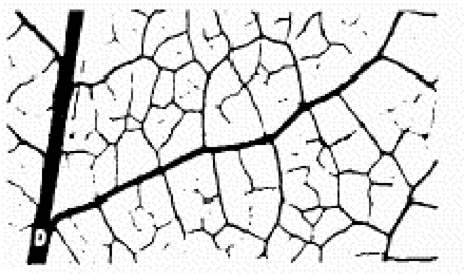

leaf of a dicot

cross section of monocot stem

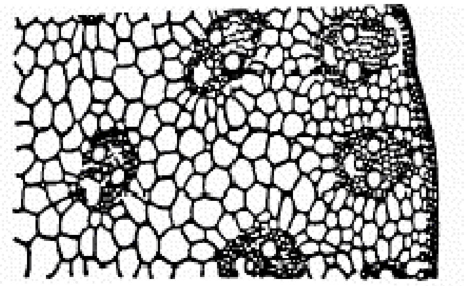

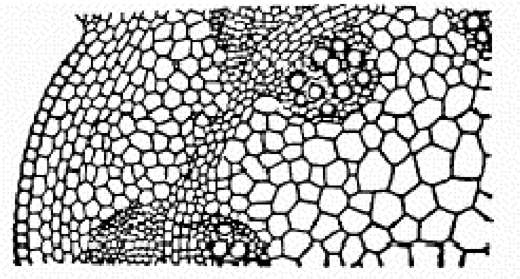

cross section of dicot stem

ዑደት ህወታውያን፣ ተኽሊ

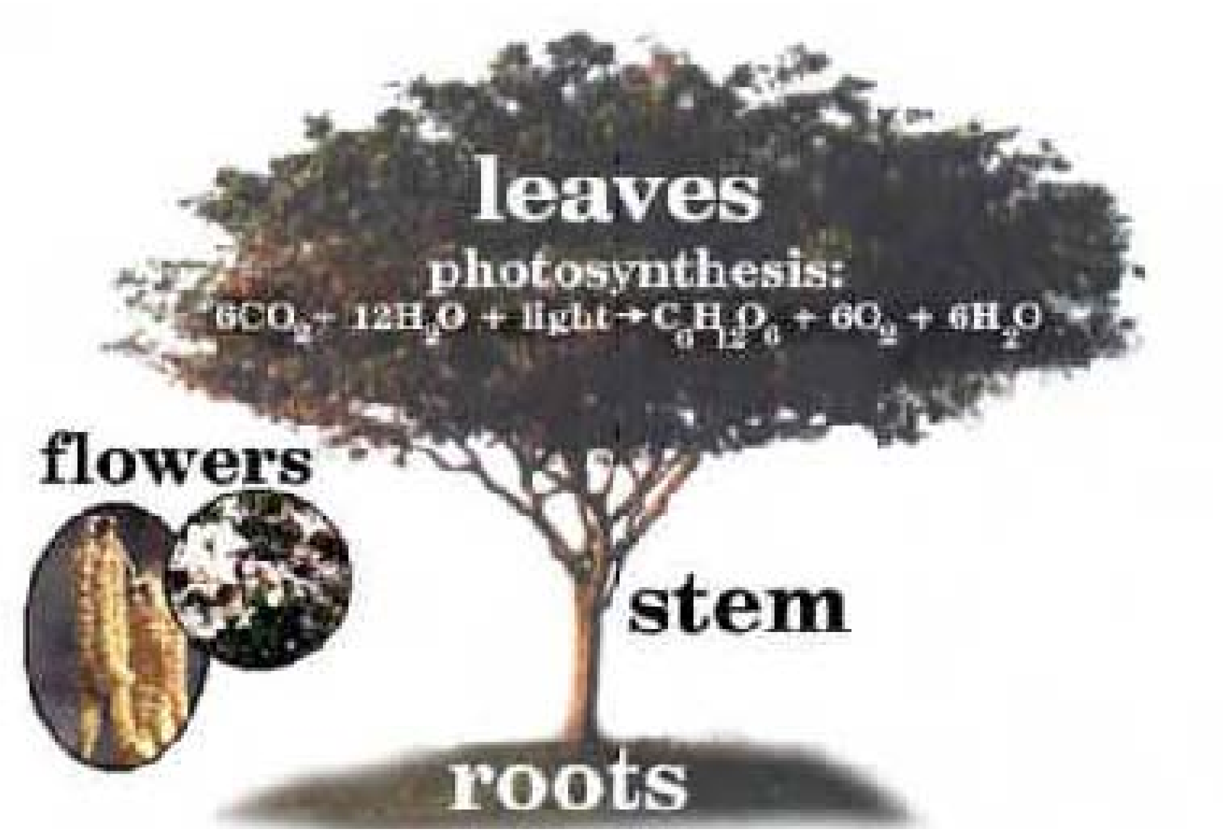

ካርቦንዳዮክሳይድ + ማይ == መግቢ + ኦክስጅን

እዚ ኣብ ላዕሊ ዘሎ ስእሊ ተወክስካ ብዛዕባ ምድላው መግቢ ኣብ ተኽሊ ሓደ ቴማ ጽሓፍ።

ዑደት ህወታውያን፣ ተኽሊ

ግድል፡ መግቢ ስታርች ክምዘለው ከመይ ጌርና ንፈልጥ?

ትጽቢትካ እንታይ እዩ? ____

መሳርሒታት፡ ትንቱራ፣ መንጠቢ መድሃኒት፣ ንእሽተይ መትሓዚ

ኣገባብ፡ ትንቱራ መግቢ ስታርች ዘለዎን ዘይብሉን ንምፍላጥ ይሕግዘና። ቁሩብ መግቢ ወሲድካ ትንቱራ ኣንጥበሉ። ብድሕርኡ ትዕዝብትኻ ኣብ ዝስዕብ ሰንጠረዥ መዝግብ።

መግቢ	ውጽኢት	መግቢ	ውጽኢት
ቅጫ		ማይ	
ድንሽ		ባልደንጋ	
ብሽኮቲ		ኣራንሺ	
ባናና		ጠስሚ	
ቱፋሕ		ዘይቲ	
ካራመለ		ቆጽሊ	
ስጋ		በርበረ	
ፋል		ፕላስቲክ	
ዓተር		ሽጉርቲ	

ትንቱራ መግቢ ስታርች ዘለዎን ዘይብሉን ንምፍላጥ ይሕግዘና። ስታርች እንተለዎ ናብ ሓውሲ ጸሊም-ሰማያዊ ሕብሪ ይቕየር። ____

መደምደምታ፡ ተኽሊ ስታርች ብኸመይ ኣገባብ ይሰርሑ?

____
____
____
____
____
____
____